

RIKSDAGENS SVAR 289/2002 rd

Regeringens proposition med förslag till förvaltningslag och till lag om ändring av förvaltningsprocesslagen

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till förvaltningslag och till lag om ändring av förvaltningsprocesslagen (RP 72/2002 rd).

Beredning i utskott

Förvaltningsutskottet har i utskottet överlämnat sitt betänkande (FvUB 29/2002 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lagar:

Förvaltningslag

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

I AVDELNINGEN

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

1 kap.

Lagens syfte och tillämpningsområde

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att genomföra och främja god förvaltning samt rättsskydd i förvaltningens utövande. Lagens syfte är också att främja kvalitet och gott resultat i fråga om den service förvaltningen tillhandahåller.

2 §

Tillämpningsområde

I denna lag föreskrivs om grunderna för god förvaltning och om förfarandet i förvaltningsutövandet.

Denna lag tillämpas hos statliga myndigheter, kommunala myndigheter och självständiga offentliga inrättningar samt hos riksdagens arbetsverk och republikens presidents kansli (*myndighet*).

Denna lag tillämpas vid statens arbetsverk, offentliga inrättningar samt på enskilda därefter skatte offentliga förvaltningsuppgifter.

3 §

Tillämpning på förvaltningsavtal

Vid tillämpning av denna lag avses med förvaltningsavtal ett avtal som hör till myndighetens behörighet och gäller skötseln av en offentlig förvaltningsuppgift eller ett avtal som sammanhänger med utövning av offentlig makt.

När ett förvaltningsavtal ingås skall grunderna för god förvaltning iakttas. Samtidigt skall rättigheterna för dem som berörs av det ärende som avtalet gäller samt deras möjligheter att påverka avtalets innehåll tryggas tillräckligt vid beredningen.

4 §

Begränsningar av tillämpningsområdet

Denna lag tillämpas inte på rättskipning, förundersökning, polisundersökning eller utskänkning. Lagen tillämpas inte heller på militära order eller på andra beordranden som har utfärdats inom förvaltningen och som gäller utförande av ett uppdrag eller vidtagande av någon annan åtgärd.

Denna lag tillämpas inte på den laglighetskontroll som utövas av de högsta laglighetsvervakarna, om inte något annat förskrivs särskilt.

När ärenden som gäller förvaltningsklagan behandlas hos andra myndigheter ska de som avses i 2 mom. skall grunderna för god förvaltning iakttas och rättigheterna för dem som omedelbart berörs av ärendet tryggas. På avgöranden i ärenden som gäller klagan och på delgivningen av avgörandena tillämpas denna lag.

5 §

Förhållande till annan lagstiftning

Om det i någon annan lag finns bestämmelser som avviker från denna lag, skall de i stället iakttas.

Bestämmelser om elektronisk kommunikation vid anhängiggörande och behandling av för-

valtningsärenden samt vid delgivning av beslut finns i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003).

Bestämmelser om det förfarande som skall iakttas i förvaltningsärenden inom evangelisk-lutherska kyrkan i Finland finns i kyrkolagen (1054/1993).

2 kap.

Grunderna för god förvaltning

6 §

Rättsprinciperna inom förvaltningen

Myndigheterna skall bemöta dem som uttrycker åsikten hos förvaltningen jämlikt och använda sina befogenheter enbart för syften som godtagbara enligt lag. Myndigheternas åtgärder skall vara opartiska och stå i rimlig proportion till sitt syfte. Tjänsterna skall skydda förvaltningar som utövar utövade enligt rättsordningen.

7 §

Serviceprincipen och adekvat service

Möjligheterna att uttrycka åsikten och behandlingen av ärenden hos en myndighet skall om möjligt ordnas så att den som vänder sig till förvaltningen får behörig service och att myndigheten kan sköta sin uppgift med gott resultat.

8 §

Rådgivning

Myndigheterna skall inom ramen för sin behörighet och enligt behov ge sina kunder råd i anslutning till skötseln av ett förvaltningsärende samt svara på frågor och förfrågningar som gäller uttryckandet av åsikten. Rådgivningen ska avgiftsfri.

Om ett ärende inte hör till myndighetens behörighet, skall den i mån av möjlighet hänvisa kunden till den behöriga myndigheten.

9 §

Krav på gott språkbruk

Myndigheterna skall använda ett sakligt, klart och begripligt språk.

I fråga om en kunds rätt att använda sitt eget språk vid kommunikation med myndigheterna gäller vad som särskilt föreskrivs om detta eller vad som följer av internationella avtal som är bindande för Finland.

10 §

Samarbete mellan myndigheterna

Inom ramen för sin behörighet och i den omfattning ändet kräver skall varje myndighet på andra myndigheters begäran bistå dessa i skiftelse av en förvaltningsuppgift, och även i svårt ströma efter att främja samarbetet mellan myndigheterna.

Om handräkning mellan myndigheterna föreskrivs särskilt.

3 kap.

Partsställning och förande av talan

11 §

Part

Part i ett förvaltningsärende är den vars rätt, fördel eller skyldighet ärendet gäller.

12 §

Ombud och biträde

I ett förvaltningsärende får ombud och biträde anlitas. Huvudmannen skall dock infinna sig personligen, om det nödvändigt för ärendet skall kunna utredas. Ett ombud skall före fullmakt eller på något annat tillförlitligt sätt visa att han eller hon har rätt att företräda huvudmannen. Fullmakten skall på myndighetens anmodan specificeras, om det råder oklarhet om behörigheten eller dess omfattning. En advokat

och ett offentligt biträde skall före fullmakt endast om myndigheten bestämmer det.

Om ett ombud eller biträde är olöpligt för sitt uppdrag, kan en myndighet förbjuda honom eller henne att uppträda i ärendet hos denna myndighet. Huvudmannen skall underrättas om förbudet och ges tillfälle att skaffa sig ett nytt ombud eller biträde.

Ändring i en myndighets beslut om förbud att uppträda får ske särskilt genom besvär hos den myndighet som behövs att behandla en ansökan om ändring av avgörandet i ärendet. I fråga om ändringssökande tillämpas i svårt förvaltningsprocesslagen (586/1996). Behandlingen av ärendet kan fortsätta trots ändringsansökan som gäller förbudet, om inte besvär om myndigheten bestämmer något annat.

13 §

Tystnadsplikt för ombud och biträden

Ett ombud eller biträde får inte olovligt röja förtroliga uppgifter som huvudmannen har anförtrott ombudet eller biträdet för skiftelsen av ett ärende.

På den tystnadsplikt som gäller uppgifter som ett ombud eller ett biträde har fått på något annat sätt för att kunna skifta sitt uppdrag och på förbudet att utnyttja sådana uppgifter tillämpas lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) också när uppgiften har inhämtats hos någon annan än den myndighet som behandlar ärendet.

Vad som föreskrivs i 1 och 2 mom. gäller också tolkar och översättare som anlitas i ärendet samt andra personer som enligt uppdrag eller annars deltar i skiftelsen av huvudmannens ärende.

14 §

Omyndigas talan

En omyndigs talan förs av den omyndigas intressebevakare, vårdnadshavare eller någon annan laglig företrädare. En omyndig har dock rätt att ensam föra sin talan i ärenden som gäller så

dan inkomst eller förmågenhet som han eller hon råder över.

En omyndig person som har fyllt aderton år får själv ensam sin talan i ett ärende som gäller hans eller hennes person, om den omyndiga kan förstå sakens betydelse.

En minderårig som har fyllt femton år och hans eller hennes vårdnadshavare eller någon annan laglig företrädare har rätt att vara för sig för talan i ett ärende som gäller den minderårigas person eller personliga fördel eller rätt.

15 §

Intressebevakarens rätt att föra talan

En intressebevakare som har förordnats för en myndig person skall vid sidan av huvudmannen självständigt föra talan i ärenden som hör till intressebevakarens uppdrag. Om intressebevakaren och huvudmannen delar av olika åsikter blir huvudmannens ståndpunkt avgörande, om han eller hon kan förstå sakens betydelse.

Om huvudmannens handlingsbehörighet har begränsats på något annat sätt genom omyndigförklaring, skall intressebevakaren ensam föra huvudmannens talan i ärenden som huvudmannen inte har rätt att fatta beslut i. Intressebevakaren och huvudmannen får dock gemensamt talan i ärenden som de tillsammans skall besluta om.

II AVDELNINGEN

HUR ETT FÖRVALTNINGSÄRENDE INLEDS OCH BEHANDLAS HOS EN MYNDIGHET

4 kap.

Hur en handling sänds till en myndighet och hur ett förvaltningsärende inleds

16 §

Handlingars innehåll

Av en handling som tillställs en myndighet skall framgå vad ärendet gäller. I handlingen skall antecknas avsändarens namn samt de kontaktuppgifter som behövs för att ärendet skall kunna skötas.

17 §

Avsändarens ansvar

En handling tillställs på avsändarens eget ansvar den i ärendet behöriga myndigheten under dess kontaktadress. Om det har bestämts en tidsfrist för inlämnande av handlingen, skall avsändaren se till att handlingen kommer in till myndigheten inom tidsfristen.

Avsändaren av en handling skall på begäran ges ett intyg över att handlingen har diarieförts eller registrerats på något annat sätt.

18 §

Ankomstdag för en handling

En handling anses ha kommit in till en myndighet den dag då den har getts in till myndigheten.

Som ankomstdag för en handling som har sänds per post betraktas också den dag då handlingen har kommit till myndighetens postbox eller då myndigheten har tillställts ett meddelande om att förskickelsen har kommit in till ett postfretag.

19 §

Hur ett ärende inleds

Ett ärende inleds skriftligen genom att yrkandena jämför grunderna för dem anges. Med myndighetens samtycke får ett ärende också inledas muntligen.

20 §

Tidpunkten för inledandet av ett ärende

Ett förvaltningsärende har inletts när den handling som avser detta har kommit in till en behörig myndighet eller när ett ärende som får inledas muntligen har framförts för myndigheten och de uppgifter som behövs för att behandlingen av ärendet skall kunna påbörjas har registrerats.

21 §

Överföring av handlingar

En myndighet som av misstag har tillstått en handling för behandling av ett ärende i vilket myndigheten inte behövs skall utan dröjsmål överföra handlingen till den myndighet som den anser vara behörig. Avsändaren av handlingen skall underrättas om överföringen.

När en handling överförs behöver det inte fattas något beslut om att ärendet avvisas.

Vid överföring av en handling som skall tillstås en myndighet inom en tidsfrist anses fristen ha blivit iakttagen, om den behöriga myndigheten får handlingen före fristens utgång.

22 §

Komplettering av handlingar

För en handling som har tillståtts en myndighet bristfällig, skall myndigheten uppmana avsändaren att komplettera handlingen inom en viss tid, om det inte skonligt med tanke på avgränsandet av ärendet. Avsändaren av handlingen skall upplysas om hur handlingen skall kompletteras.

En handling som har kommit in till en myndighet behöver inte kompletteras med en underskrift, om handlingen innehåller uppgifter om avsändaren och det inte finns anledning att betvivla handlingens autenticitet och integritet.

En part kan också på eget initiativ komplettera sin ansökan eller någon annan handling som parten har gett in för behandlingen av ett ärende, samt under behandlingens lopp ge in sådana handlingar som behöver för att ärendet skall kunna avgöras.

5 kap.

Allmänna krav beträffande behandlingen av ärenden

23 §

Behandling utan dröjsmål

Ett ärende skall behandlas utan ogrundat dröjsmål.

En myndighet skall på en parts begäran ge en uppskattning om när ett beslut kommer att ges samt svara på frågor om hur behandlingens framskrider.

24 §

Offentlig behandling

Ett ärende behandlas offentligt, om så föreskrivs eller beslut om detta har fattats med stöd av en särskild bestämmelse.

Bestämmelser om handlingars offentlighet och en parts rätt till information finns i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

25 §

Gemensam behandling av ärenden

Kan ett beslut som skall fattas av en myndighet ha en betydande inverkan på avgränsandet i ett annat ärende som samtidigt omfattas av samma myndighet, skall myndigheten bereda ärendena gemensamt och avgöra dem på en gång, om gemensam behandling inte medför

menligt dröjsmål eller på annat sätt med hänsyn till
 nämndens art eller natur.

26 §

Tolkning och översättning

En myndighet skall ordna tolkning och översättning i ett nämnde som kan inledas av en myndighet, om

1) en part som använder romani eller tecken-
 språk eller något annat språk inte behåskar det
 språk, finska eller svenska, som skall användas
 vid myndigheten, eller

2) en part på grund av handikapp eller sjuk-
 dom inte kan göra sig förstådd.

Om nämndet kan tolkas eller översättning görs
 till ett språk som parten kan konstateras förstå
 tillräckligt väl med hänsyn till nämndens art.

För utredning av ett nämnde eller för att trygga
 en parts rättigheter kan myndigheten ordna tolk-
 ning och översättning också i andra nämnden
 de som avses i 1 mom.

Bestämmelser om rätten för den som använ-
 der finska och den som använder svenska att få
 av myndigheten ordnad tolkning och översätt-
 ning finns i språklagen (/). Beträffande tolk-
 ning och översättning till samiska gäller vad som
 förskrivs särskilt. Varje myndighet skall också
 se till att medborgare i de övriga nordiska lä-
 derna får behövlig tolkning och översättning i
 nämnden som behandlas vid myndigheten.

27 §

Jäv

En tjänsteman får inte delta i behandlingen av
 ett nämnde eller vara närvarande vid behandling-
 en, om tjänstemannen själv

Bestämmelserna om jäv för tjänstemän gäller
 också ledamöter i ett kollegialt organ och andra
 som deltar i behandlingen av ett nämnde, samt
 den som förrättar inspektion.

28 §

Jävsgrunder

En tjänsteman själv

1) om tjänstemannen eller en närstående till
 honom eller henne en part,

2) om tjänstemannen eller en närstående till
 honom eller henne biträde eller förtroende
 part eller den för vilken avgörandet i nämndet kan
 väntas medföra synnerlig nytta eller skada,

3) om avgörandet i nämndet kan väntas medföra
 synnerlig nytta eller skada för tjänstemannen
 eller för en i 2 mom. 1 punkten avsedd närståen-
 de till honom eller henne,

4) om tjänstemannen står i anställningsförhållande
 eller i sådant uppdragsförhållande som har
 samband med det föreliggande nämndet till en
 part eller till någon för vilken avgörandet i näm-
 ndet kan väntas medföra synnerlig nytta eller ska-
 da,

5) om tjänstemannen eller en i 2 mom.
 1 punkten avsedd närstående till honom eller
 henne medlem av styrelsen, förvaltningsrådet
 eller något annat med jämförbart organ eller
 verkställande direktör eller innehar motsvarande
 ställning i en sådan sammanslutning eller stif-
 telse eller sådant statligt ämbetsverk eller sådant
 statligt inrättning som en part eller för vilken av-
 görandet i nämndet kan väntas medföra synnerlig
 nytta eller skada,

6) om tjänstemannen eller en i 2 mom.
 1 punkten avsedd närstående till honom eller
 henne har till direktionen för eller något annat
 ämbetsverk eller inrättning och det föreligger om ett
 nämnde som sammanhänger med styrningen eller för-
 väntningen av ämbetsverket eller inrättningen, eller

7) om tilltron till tjänstemannens opartiskhet
 av något annat särskilt skäl överskras.

Med närstående avses i 1 mom.

1) tjänstemannens make samt barn, barnbarn,
 syskon, föräldrar, far- och morföräldrar samt
 också den som på något annat sätt står tjäns-
 temannen särskilt nära liksom även dessa perso-
 ners makar,

2) tjästmansens föräldrars syskon samt deras makar, tjästmansens syskonbarn och tidigare make till tjästemannen, samt

3) tjästmansens makes barn, barnbarn, syskon, föräldrar och far- och morföräldrar samt också dessa personers makar och tjästemansens makes syskonbarn.

Som nästÄnde anses också motsvarande halvslöting. Med makar avses öta makar, personer som lever under östensksliknande förhållanden och personer som lever i registrerat partnerskap.

29 §

Avgörande av jävsfrågor

En fråga som gäller jö för en tjästeman skall avgöras utan dröjsmål.

En tjästeman avgör sjölv om han eller hon ö jöig. Om jö för ledamöter och fördragande i ett kollegialt organ beslutar dock organet i fråga. Ett kollegialt organ beslutar också om någon annan som har rätt att övara ö jöig. En ledamot och en fördragande får delta i behandlingen av en fråga om sitt jö endast om organet ö beslutat utan ledamoten eller fördraganden, och en ö jöig person inte kan få i stället för honom eller henne utan avsevärt dröjsmål.

Ett beslut som gäller jö får inte överklagas skilt genom besvär.

I ett beslut som gäller jö får rättelse inte skilts skilt och det får inte heller överklagas skilt genom besvär.

30 §

Fortsatt behandling av ett ärende

En ö jöig tjästeman skall utan dröjsmål förordnas i en jöig tjästemans ställe. Tjästemannen får dock avgöra ett brådskande ärende, om jöet inte kan inverka på avgörandet.

6 kap.

Utredning av ärenden och hörande av parter

31 §

Utredningsskyldighet

En myndighet skall se till att ett ärende utreds tillräckligt och på behörigt sätt. Myndigheten skall i detta syfte skaffa den information och den utredning som behövs för att ärendet skall kunna avgöras.

En part skall lägga fram utredning om grunderna för sina yrkanden. Parten skall också i värt medverka till utredningen av ett ärende som han eller hon har inlett.

32 §

Begäran om utredning

I en begäran om utlåtande eller annan utredning skall det specificeras beträffande vilka särskilda omständigheter utredning skall läggas fram.

33 §

Frist för framläggande av utredning

För komplettering av en handling, avgivande av förklaring och framläggande av utredning skall det sättas ut en frist som tillräcklig med hänsyn till ärendets art.

En part skall underrättas om att ärendet kan avgöras öen om fristen inte iakttas. Fristen kan förkortas på en parts begäran, om det nödvändigt för att ärendet skall kunna utredas.

34 §

Hörande av part

Innan ett ärende avgörs skall en part ges tillfälle att framföra sin åsikt om ärendet och avge sin förklaring med anledning av sådana yrkanden och sådan utredning som kan inverka på hur ärendet kommer att avgöras.

Ett yrkande får avgöras utan att en part hårs, om

1) yrkandet lämnas utan prövning eller omedelbart avslås såsom ogrundat,

2) yrkandet gäller anställande i tjänstgöringsförhållande eller antagande till frivillig utbildning,

3) yrkandet gäller beviljande av en sådan förman som grundar sig på bedömning av sändans egenskaper,

4) yrkandet kan innebära syftet med beslutet eller om det dröjsmått som yrkandet medför i behandlingen av yrkandet orsakar betydande skada för människors hälsa, den allmänna säkerheten eller miljön,

5) ett yrkande som inte rör någon annan part godkänns eller om yrkandet av någon annan orsak uppenbart onödigt.

35 §

Hörande av huvudmannen och intressebevakaren eller vårdnadshavaren

När intressebevakaren, vårdnadshavaren eller någon annan laglig företrädare för talan skall huvudmannen hårs och när huvudmannen för talan skall intressebevakaren, vårdnadshavaren eller någon annan laglig företrädare hårs, om detta nödvändigt med hänsyn till huvudmannens fördel eller för att saken skall kunna utredas.

36 §

Meddelande om hörande

En part skall upplysas om syftet med yrkandet samt om den frist som har satts ut för avgivande av förklaring. I begäran om yrkande skall vid behov specificeras vilka omständigheter förklaring begärs om. En part skall tillställas handlingarna i de frågor som yrkandet gäller i original eller kopior eller på annat sätt ges tillfälle att ta del av dem.

37 §

Muntliga yrkanden och utredningar

En myndighet skall på begäran ge en part tillfälle att framföra ett yrkande eller lägga fram utredning muntligen, om det behövs för att yrkandet skall kunna utredas och ett skriftligt förfarande skulle bereda parten oskäliga svårigheter. Övriga parter skall kallas att infinna sig samtidigt, om det nödvändigt för att bevaka parternas rätt eller fördel.

På en parts begäran kan myndigheten också i andra situationer göra de som avses i 1 mom. ge parten tillfälle att muntligen framföra uppgifter som nödvändiga för att yrkandet skall kunna utredas.

38 §

Syn

En myndighet kan förretta syn om det behövs för att ett yrkande skall kunna utredas. Den som part skall ges tillfälle att närvara vid synen och att uttala sin åsikt om de omständigheter som kommer fram. När yrkandets art kräver det skall till synen kallas också den myndighet som enligt lag skall utöva tillsyn över verksamheten i fråga eller vars sakkunskap behövs för att yrkandet skall kunna avgöras. Syn skall förrettas utan att syneobjektet eller dess innehavare orsakas oskölig olägenhet.

Vid syn skall upprättas protokoll av vilket myndighetens viktigaste iakttagelser och parternas anmärkningar skall framgå. Protokollet skall utan dröjsmått delges parten och andra som har kallats till förretningen.

En syn förretning är offentlig. En myndighet kan begränsa allmänhetens tillträde till synförretningen, om det påkallat med hänsyn till yrkandets art eller karaktären av den verksamhet som föremål för syn. Syn får inte förrettas i lokaler som omfattas av hemfriden, om inte något annat bestäms särskilt i lag.

39 §

Inspektion

En myndighet skall underrätta en part som direkt berörs av ärendet om tidpunkten då en inspektion som faller under myndighetens behörighet inleds, såvida syftet med inspektionen inte åventyras av en sådan underrättelse. Parten har rätt att närvara vid inspektionen och att framföra sin åsikt och ställa frågor om omständigheter som har samband med inspektionen. Under inspektionens gång skall parten om möjligt underrättas om inspektionens omfattning, hur den genomförs samt om fortsatta åtgärder. Inspektionen skall förrättas utan att inspektionsobjektet eller dess innehavare orsakas oskälig olägenhet.

Den som förrättar inspektion skall utan dröjsmål avfatta en skriftlig inspektionsberättelse över inspektionen. Av inspektionsberättelsen skall inspektionens förlopp och inspektionsförrättarens viktigaste iakttagelser framgå. Inspektionsberättelsen skall delges en part som har rätt att närvara vid inspektionen.

40 §

Muntlig bevisning

Av särskilda skäl kan i ett förvaltningsärende ett vittne höras under ed eller förslöran och en part under sanningsförslöran. Parter som omedelbart berörs av beslutet i ärendet skall ges tillfälle att vara närvarande då ett vittne eller en part höras. Parter har rätt att ställa frågor till den som höras samt att uttala sin åsikt om dennes berättelse.

Handräkning för användande av muntliga bevismedel ges av den förvaltningsdomstol vid vilken vittnet eller parten lämpligast kan höras. I justitieförvaltningsärenden som behandlas av en domstol verkställs hörandet av domstolen i fråga.

I fråga om vittnesjämlikhet samt ett vittnes och en parts rätt att vägra vittna gäller förvaltningsprocesslagen.

41 §

Möjligheter till inflytande

Om avgörandet i ett ärende kan ha en betydande inverkan på andras eller parternas livsmiljö, arbete eller övriga förhållanden, skall myndigheten ge dessa personer möjlighet att få uppgifter om utgångspunkterna och målen för behandlingen av ärendet samt att uttala sin åsikt om ärendet.

Information om att ärendet omfattar och om möjligheten till inflytande skall ges på ett sätt som är förenligt med hänsyn till ärendets betydelse och omfattning.

Information om att ärendet omfattar behövs dock inte ges, om det åventyrar syftet med avgörandet, medför annan betydande olägenhet eller uppenbart onödigt.

42 §

Anteckning av uppgifter

Uppgifter om muntligen framförda yrkanden och utredningar som kan inverka på avgörandet i ett ärende skall antecknas eller registreras på annat sätt. Detsamma gäller uppgifter som har inhämtats ur ett personregister som avses i personuppgiftslagen (523/1999).

7 kap.

Avgörande av ärenden

43 §

Beslutets form

Förvaltningsbeslut skall ges skriftligen.

Ett beslut kan ges muntligen, om det nödvändigt på grund av att ärendet omfattar skandemått.

Ett muntligt beslut skall utan dröjsmål också ges skriftligen jämte rättelse- eller besvärshandling. Fristen för skandemått eller besvärshandling börjar löpa från delförandet av det skriftliga beslutet, enligt vad som förskrivs särskilt.

44 §

Beslutets innehåll

Av ett skriftligt beslut skall tydligt framgå

- 1) den myndighet som har fattat beslutet samt tidpunkten för beslutet,
- 2) de parter som beslutet direkt gäller,
- 3) motiveringen för beslutet och en specificerad uppgift om vad en part överklagad eller förplikad till eller hur ändet annars har avgjorts, samt
- 4) namn och kontaktuppgifter för den person av vilken en part vid behov kan begära ytterligare uppgifter om beslutet.

När ett muntligt beslut ges skall parten meddelas hur ändet har avgjorts och ges en redogörelse för motiveringen för beslutet.

45 §

Motivering av beslut

Ett beslut skall motiveras. I motiveringen skall det anges vilka omständigheter och utredningar som har inverkat på avgörandet och vilka bestämmelser som har tillämpats.

Motiveringen för ett beslut kan utelämnas, om

- 1) ett viktigt allmänt eller enskilt intresse förutsätter att beslutet meddelas omedelbart,
- 2) beslutet gäller val som förordas av ett kommunalt kollegialt organ,
- 3) beslutet gäller antagande till frivillig utbildning eller beviljande av en sådan förman som grundar sig på en bedömning av sökandens egenskaper,
- 4) ett yrkande som inte gäller någon annan part godkänns genom beslutet och ingen annan har rätt att söka ändring i beslutet, eller
- 5) motivering av någon annan särskild orsak uppenbart onödig.

I de situationer som avses i 2 mom. skall motivering dock ges, om beslutet innebär en väsentlig ändring av vedertagen praxis.

46 §

Anvisningar om rättelsemedel

Om en part skall yrka på rättelse av ett beslut genom ett särskilt förskrivet rättsförfarande innan besvär över beslutet kan anföras, skall anvisningar om användning av ett sådant rättelsemedel ges samtidigt som beslutet meddelas.

Anvisningar om användning av rättelsemedel skall ges också där det finns särskilda bestämmelser om hur ett förvaltningsbeslut förs till en myndighet för att behandlas som något annat eller fullföljande.

Beträffande innehållet i en anvisning om användning av rättelsemedel gäller i tillämpliga delar vad som i 47 och 49 § bestäms om besvärsanvisning.

47 §

Besvärсанvisning

Besvärсанvisning skall fogas till ett beslut som får överklagas genom besvär. I besvärсанvisningen skall nämnas

- 1) besvärsmyndigheten,
- 2) den myndighet som skall tillställas besvärsskriften, samt
- 3) besvärstiden och från vilken tidpunkt den rönas.

I besvärсанvisningen skall det redogöras för de krav som ställs på innehållet i och bilagorna till besvärsskriften samt på frambefordrandet av besvären.

48 §

Upplysning om besvärsförbud och oöverklagbarhet

Om det enligt en särskild bestämmelse förbjöds att anföras besvär eller om beslutet inte överklagbart, skall den bestämmelse som ligger till grund för detta anges i beslutet.

49 §

Rättelse av besvärсанvisning

Har besvärсанvisning inte getts eller har det i ett beslut felaktigt angetts att det inte får överklagas genom besvär, skall myndigheten ge en ny lagenlig besvärсанvisning.

För en besvärсанvisning felaktig skall myndigheten ge en ny besvärсанvisning, om detta begär inom den i besvärсанvisningen nämnda eller den för reskrivna besvärstiden.

Besvärstiden börjar löpa från den tidpunkt då den nya besvärсанvisningen har delgetts.

8 kap.

Rättelse av fel i beslut

50 §

Rättelse av sakfel

Om ett beslut grundar sig på en klart oriktig eller bristfällig utredning eller på uppenbart oriktig tillämpning av lag eller om det har skett ett fel i förfarandet då beslutet fattades, kan myndigheten undanrätta sitt felaktiga beslut och avgöra ärendet på nytt.

Ett beslut får rätts till en parts fördel eller nackdel. Rättelse av ett beslut till en parts nackdel förutsätter att parten samtycker till att beslutet rätts. Partens samtycke behövs dock inte, om felet är uppenbart och det har föranletts av partens förfarande.

51 §

Rättelse av skrivfel

En myndighet skall rätta uppenbara skriv- eller rönfel eller andra jämförbara klara fel i sitt beslut.

Ett fel får dock inte rätts, om rättelsen leder till ett resultat som oskäligt för en part och felet inte har föranletts av partens förfarande.

52 §

Inledande och behandling av rättelseärenden

En myndighet behandlar ett rättelseärende på eget initiativ eller på en parts yrkande. Initiativet skall tas eller yrkandet på rättelse av ett fel framställas inom fem år från det att beslutet fattades.

För att ett sakfel skall kunna rätts krävs det att ärendet behandlas på nytt och att det ges ett nytt beslut i ärendet. Ett skrivfel rätts genom att den expedition som innehåller felet ersätts med en rätad. Innan ett skrivfel rätts skall en part ges tillfälle att bli hörd, om det inte är onödigt.

Angående rättelse av ett sak- eller skrivfel skall anteckning göras i det ursprungliga beslutets liggarexemplar eller i myndighetens informationssystem. En part skall ges en rätad eller ny expedition utan avgift.

53 §

Kompletterande bestämmelser om rättelseförfarandet

När en myndighet handlägger en rättelse av ett sak- eller skrivfel kan den förbjuda verkställigheten av beslutet tills vidare eller bestämma att den skall avbrytas.

Om rättelse eller ändring har sökts i ett beslut i vilket ett sak- eller skrivfel skall rätts eller om ett särskilt förskrivet förfarande är anhängigt beträffande beslutet, skall den myndighet hos vilken rättelse eller ändring har sökts eller där förfarandet är anhängigt underrättas om att ärendet som gäller rättelse av fel har tagits upp till behandling och tillställas beslutet i ärendet. Behandlingen av ett rättelseärende påverkar inte besvärstiden eller någon annan frist.

Ett beslut genom vilket en myndighet har avslagit ett yrkande på rättelse av fel får inte överklagas genom besvär.

III AVDELNINGEN

56 B

**DELGIVNING AV FÖRVALTNINGS-
BESLUT OCH ANDRA HANDLINGAR**

9 kap.

Allmänna bestämmelser om delgivning

54 B

Delgivningsskyldighet

Ett beslut som en myndighet har fattat skall av myndigheten utan dröjsmål delges en part och andra kända som har rätt att söka rättelse i det eller att överklaga det genom besvär. Myndigheten skall delge också ett sådant beslut som inte får överklagas.

Myndigheten skall under behandlingen av ett ärende skicka delgivningen av meddelanden, kallelser eller andra handlingar som inverkar på behandlingen av ärendet.

En handling delges i original eller kopia. Har det till en handling som skall delges fogats handlingar som tillkommit vid ärendets behandling och som inte kan överlämnas till mottagaren, skall myndigheten bereda mottagaren tillfälle att ta del av dem hos myndigheten eller stanningsmannen. Vid delgivningen skall det meddelas var och hur länge handlingarna är tillgängliga.

55 B

Delgivningssätten

Delgivning verkställs som vanlig eller bevislig delgivning eller, om den inte kan verkställas på annat sätt, såsom offentlig delgivning.

Offentlig delgivning kan användas också när en handling skall delges över trettio personer som är kända eller när personernas antal är okänt.

Delgivning med privatpersoner

Delgivning med en privatperson skall ske med personen själv eller med hans eller hennes lagliga företrädare. Om både delgivningens mottagare och dennes företrädare har rätt att föra talan i ärendet, skall delgivning ske med vardera särskilt.

I ett ärende som angår två eller flera parter gemensamt skall delgivningen ske med den kontaktperson som har angivits i den gemensamma skrivelsen. Har en kontaktperson inte angivits sker delgivningen med den första undertecknaren av handlingen. Mottagaren skall underrätta övriga undertecknare om delgivningen.

Delgivning sker med en person som en part har befullmäktigat, om den befullmäktigades rätt att ta emot delgivningar inte har begränsats särskilt eller delgivningen inte skall ske med parten personligen. Den befullmäktigade skall underrättas om en delgivning som har skett med huvudmannen.

57 B

Delgivning med sammanslutningar, stiftelser, dödsbon och konkursbon

Vanlig delgivning med en sammanslutning eller en stiftelse skall ske under den adress som sammanslutningen eller stiftelsen har angett. Bevislig delgivning med en sammanslutning eller en stiftelse skall riktas till en person som har rätt att ta emot delgivningar på dess vägnar.

Delgivning med ett dödsbo skall riktas till den bodelägare som har hand om boet eller till boförvaltaren. Om dödsboet förvaltas gemensamt av flera dödsbodelägare, kan delgivningen riktas till en av dem. Delägaren skall underrättas om övriga bodelägarna om delförendet.

Delgivning med ett konkursbo skall riktas till boförvaltaren.

58 §

Delgivning med myndigheter

Delgivning sker med den myndighet som får talan i ärendet. Om det är oklart vilken myndighet som får statens talan, sker delgivningen med lärostyrelsen.

Bevislig delgivning med en kommun skall riktas till kommundirektören eller till ordföranden för det organ som får kommunens talan i ärendet. Delgivningen kan också riktas till någon annan som har rätt att på kommundirektörens eller ordförandens vägnar ta emot tillkännagivanden.

Beträffande delgivning med en enskild som skäper en offentlig förvaltningsuppgift gäller vad som ovan för beskrivs om delgivning med en enskild.

10 kap.

Förfarandet vid delgivning

59 §

Vanlig delgivning

Vanlig delgivning sker per post genom brev till mottagaren.

Mottagaren anses ha fått del av ärendet den sjunde dagen efter det att brevet avsådes, om inte något annat visas. Ett ärende anses dock ha kommit till en myndighets kännedom den dag brevet anlände.

60 §

Bevislig delgivning

En delgivning skall verkställas per post mot mottagningsbevis, om den gäller ett förpliktande beslut och tiden för skäpande av vädring eller någon annan tidsfrist som påverkar mottagarens rätt bärjar löpa från det att beslutet delgavs. Mottagningsbevis kan användas också i de fall då det av andra skäl ansetts värdigt för att trygga

en parts rättigheter. Av mottagningsbeviset skall framgå den som har verkställt delgivningen, mottagaren och tidpunkten för delfäendet.

En handling kan också överlämnas till delgivningens mottagare eller dennes förträdare. ÷ ver delgivningen skall det dröas upp ett skriftligt bevis av vilket den som har verkställt delgivningen, mottagaren och tidpunkten för delgivningen skall framgå.

Om en myndighet anser att det finns skäl till det, kan delgivning verkställas som stanningsdelgivning. Beträffande stanningsdelgivning gäller i tillämpliga delar vad som i 11 kap. rättegångsbalken för beskrivs om detta. Stanningsdelgivning kan också verkställas av en tjänsteman eller tjänsteinnehavare som är anställd hos en statlig eller kommunal myndighet och som enligt särskilt förordnande har rätt att verkställa stanningsdelgivningar i ärenden som hör till myndighetens verksamhetsområde. Beträffande jö för den som verkställer stanningsdelgivning gäller vad som i denna lag för beskrivs om jö.

61 §

Mellanhandsdelgivning

Om mottagaren av en bevislig delgivning eller dennes förträdare inte när, kan en handling överlämnas i ett slutet kuvert mot samtycke

1) till en person som bor i samma hushåll som mottagaren och har fyllt femton år,

2) till mottagarens arbetsgivare eller arbetsgivarens förträdare,

3) om mottagaren idkar näring i ett fast verksamhetsställe, till en person som är anställd hos detta företag, eller

4) till en tjänsteman som är anställd hos den sammanslutning eller stiftelse som är mottagare.

÷ ver mellanhandsdelgivning skall det dröas upp ett skriftligt bevis av vilket framgå vem som har verkställt delgivningen och till vem handlingen har överlämnats samt tidpunkten för delgivningen. En kopia av delgivningsbeviset skall utan dröjsmål dröas till delgivningens mottagare.

Delfäendet anses ha skett den tredje dagen efter den dag som framgå av delgivningsbeviset

Äver mellanhandsdelgivningen. Mellanhandsdelgivning får inte verkställas, om handlingen inte kan antas komma mottagaren till handa inom skedd tid.

62 §

Offentlig delgivning

Vid offentlig delgivning skall en handling en viss tid framlagd för mottagaren hos myndigheten.

Ett meddelande om att handlingen finns framlagd skall publiceras i den officiella tidningen och dessutom sändas upp på myndighetens anslagstavla eller publiceras i den tidning ur vilken mottagaren kan antas få information om saken. Av meddelandet skall det framgå vad saken gäller samt var och till vilken tidpunkt handlingen finns framlagd.

I meddelandet skall det anges att delgivandet anses ha skett den sjunde dagen efter det att meddelandet publicerades i den officiella tidningen.

63 §

Delgivning till utlandet

Delgivning till utlandet verkställs enligt denna lag eller enligt lagstiftningen i den främmande staten, om inte något annat följer av internationella avtal och förpliktelser som åläggs bindande för Finland.

Om en delgivning som avses för utlandet inte kan verkställas, skall handlingen delges i Finland genom offentlig delgivning.

IV AVDELNINGEN

SÄRSKILDA BESTÄMMELSER OCH IKRAFTTRÄDANDE

11 kap.

Särskilda bestämmelser

64 §

Bevisningskostnader och andra kostnader för ett förvaltningsärende

I ett förvaltningsärende svarar envar för sina kostnader.

I fråga om avgifter för förvaltningsbeslut och om kostnaderna för delgivning förskrivs särskilt. I fråga om juridisk hjälp som beviljas av statens medel förskrivs i rikshjälplagen (257/2002).

Till vittnen betalas ersättning med iakttagande av tillämpliga delar av lagen om bestridande av bevisningskostnader med statens medel (666/1972). Ersättning betalas av medel som ställs till myndighetens förfogande. Om det finns anledning till det, kan myndigheten förplikta en part att ersätta myndigheten helt eller delvis för de ersättningar som betalas av dessa medel.

65 §

Jäv för tolkar och översättare

Den som ställs i sådant förhållande till en part eller ett ärende att hans eller hennes tillförlitlighet kan ifrågasättas av den anledningen får inte anlitats som tolk eller översättare.

66 §

Twist om förvaltningsavtal

Twister som gäller förvaltningsavtal behandlas som förvaltningsstvister i förvaltningsdomstolarna i enlighet med förvaltningsprocesslagen.

67 §

Administrativa påföljder

En myndighet kan förena ett förbud, ett åtgörande eller ett krav som den har meddelat med vite, hot om tvångsutförande eller hot om avbrytande eller med någon annan administrativ påföljd enligt vad som föreskrivs särskilt.

68 §

Skadeståndsansvar vid försummelse att vidarebefordra delgivning

Den som underrättelseskyldig enligt 56 § 2 mom. eller 57 § 2 mom. samt den som enligt 61 § 1 mom. tar emot en mellanhandsdelgivning som skyldig att ersätta en skada som uppstår på grund av att underrättelsen försummas eller av att handlingen inte överlämnas eller av att den försenas, i den mån det prövas vara skadligt med hänsyn till försummelsens art och övriga omständigheter.

Till den handling som skall delges skall myndigheten föga ett meddelande om skyldigheten att vidarebefordra handlingen eller om underrättelseskyldigheten samt om det skadeståndsansvar som förbundet med åsidosättande av skyldigheten.

69 §

Brott mot tystnadsplikten för ombud och biträden

Till straff för brott mot tystnadsplikten enligt 13 § i denna lag döms enligt 38 kap. 1 eller 2 § strafflagen (39/1889), om inte gärningen utgör brott enligt 40 kap. 5 § strafflagen eller om inte

strängare straff för den föreskrivs någon annanstans i lag.

12 kap.

Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser

70 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.

Genom denna lag upphävs följande lagar jämte ändringar:

- 1) lagen den 6 augusti 1982 om förvaltningsförfarande (598/1982),
- 2) lagen den 26 februari 1954 om övervakande av handlingar (74/1954), och
- 3) lagen den 15 april 1966 om delgivning i förvaltningsväsendet (232/1966).

71 §

Övergångsbestämmelser

På förvaltningsväsendet som har inletts före denna lags ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. På väsendet som har återförvisats för ny behandling tillämpas dock bestämmelserna i denna lag. Denna lag tillämpas på förvaltningsavtal som ingår efter lagens ikraftträdande.

När det i någon annan lag eller i en förordning finns en hänvisning till lagen om förvaltningsförfarande, lagen om övervakande av handlingar eller lagen om delgivning i förvaltningsväsendet innebär hänvisningen efter denna lags ikraftträdande en hänvisning till denna lag.

tgälder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Lag

om ändring av förvaltningsprocesslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i förvaltningsprocesslagen av den 26 juli 1996 (586/1996) 2 §, 43 § 3 mom., 48 § 2 mom., 55 §, 69 § 1 mom. samt 77 § 1 mom., av dessa lagrum 69 § 1 mom. sådant det lyder i lag 433/1999, som följer:

2 §

Begränsningar av tillämpningsområdet

Lagens 37 § 50 § tillämpas endast vid domstolar.

Hos andra myndigheter tillämpas på muntlig behandling, muntlig utsaga och syn 37, 38, 40 och 42 § förvaltningslagen (/).

43 §

Kallelse till muntlig förhandling

ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó

Besvärsmyndigheten ser till att de personer som avses i 1 mom. samt vittnen och sakkunniga kallas till muntlig förhandling med iakttagande av det som i förvaltningslagen förskrivs om delgivning. En part kan också kallas till muntlig förhandling genom brev som sänds per post till den adress denne uppgivit för domstolen.

48 §

Handräckning vid hörande

ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó

I fråga om hur ett vittne och en part skall kallas för att deras gällande motsvarande sådant som i 43 § förskrivs om kallelse till muntlig förhandling. Besvärsmyndigheten skall ange de parter, vittnen och andra personer som skall kallas för att deras samt uppge huruvida parterna skall åläggas att infinna sig personligen och om vite i såfall skall förreläggas. Den domstol som ger handräckning svarar för kallet med iakt-

tagande av det som i förvaltningslagen förskrivs om delgivning.

ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó

55 §

Delgivning av beslut och andra handlingar

Ett beslut för vilket gäller att besvärstiden eller någon annan tidsfrist som påverkar mottagarens rätt börjar löpa från delgivandet delges bevisligen enligt 60 § förvaltningslagen. Bevislig delgivning kan också anlitas i de fall då det av någon annan orsak nödvändigt för att trygga en parts rättigheter. Om delgivning till utlandet förskrivs i 63 § förvaltningslagen.

På delgivning av handlingar tillämpas i avseende vad som i förvaltningslagen förskrivs om det. En handling kan dock delges genom offentlig delgivning endast om delgivningen inte kan verkställas på annat sätt.

Bestämmelser om elektronisk delgivning av beslut och andra handlingar finns i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003).

69 §

Förvaltningsstvemål

Tvister i vilka ett myndighetsavgörande såsom på annat sätt i fullföljdsverksamhet och som gäller offentlig eller betalningsskyldighet eller någon annan skyldighet eller rättighet som har sin grund i ett offentligt förhållande samt tvister som gäller förvaltningsavtal och i vilka ett myndighetsavgörande såsom på annat sätt

§ i fullföljdsvis (förvaltningsvistemål) behandlas av förvaltningsdomstolarna.

ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó

77 §

Tolkning och översättning

Myndigheten skall ordna tolkning och översättning, om en person inte behövskar det språket enligt språklagen (/) skall användas vid myndigheten eller om han eller hon på grund av härsel-, syn- eller talskada inte kan göra sig förstådd och

1) den myndighet som har behandlat ärendet i ett tidigare behandlingsskede har varit skyldig

att ordna tolkning eller skaffa översättning enligt 26 § 1 mom. förvaltningslagen eller någon annan bestämmelse,

2) den myndighet som behandlar rättskipningsärendet är första instans i ett ärende som har inletts av en myndighet, eller

3) en person skall höras muntligen.

ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.

§ träder som verkställighet av lagen för rättsakter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 17 februari 2003